

Vækstpartnerskabsaftale 2017/2018 mellem regeringen og Syddansk Vækstforum

Det går fremad med væksten i Danmark. Det gælder også i Syddanmark. Den digitale omstilling af danske virksomheder er central for at fastholde væksten og for at forbedre konkurrenceevnen. Regeringen og Syddansk Vækstforum arbejder derfor målrettet for at understøtte nye teknologier og at gøre det attraktivt at drive virksomhed i hele Danmark. Syddanske virksomheder har vist sig konkurrencedygtige inden for en række områder, der skal bidrage til en grøn og digital omstilling af Danmark. Det gælder blandt andet energieffektive teknologier, offshore energi, sundheds- og velfærdsteknologi og robotteknologi.

Nogle steder uden for de større byer – også i Syddanmark – er der imidlertid fortsat økonomiske udfordringer. Parterne samarbejder derfor om Vækst og udvikling i hele Danmark. Der er allerede gjort meget for at forbedre rammevilkårene for de erhverv, der er mest fremtrædende uden for de større byer, herunder turisme- og produktionserhvervene.

Regeringen har nedsat Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme. Udvalget skal primo 2018 fremlægge forslag, der løfter regeringens ambition for en mere enkel og effektiv erhvervsfremmeindsats, der tager udgangspunkt i virksomhedernes behov. Syddansk Vækstforum samarbejder med vækstfora i Nordjylland og Midtjylland om styrkelse af erhvervsfremmeindsatsen, herunder en mere enkel og effektiv innovations- og klyngeindsats.

Med denne aftale indgår regeringen og Syddansk Vækstforum i et partnerskab om tre overordnede vækstindsatser:

1. Energiteknologier i verdensklasse - Center for Industriel Elektronik:

Parterne vil bakke op om 'Center for Industriel Elektronik' på SDU Sønderborg, der etableres på privat initiativ af et partnerskab af offentlige aktører og private virksomheder med henblik på at give virksomheder inden for energieffektive teknologier øget adgang til kvalificeret arbejdskraft og til et test- og innovationsmiljø af høj international standard. Parterne vil gå i dialog om at understøtte etableringen af centret, herunder proces for igangsætning af den nye uddannelse og etablering af laboratoriefaciliteter.

2. Sundheds- og velfærdsteknologi:

Parterne er enige om at understøtte væksten i virksomhederne inden for sundheds- og velfærdsteknologi gennem forenkling og samordning af klyngeindsatsen med afsæt i virksomhedernes behov. Parterne vil endvidere drøfte arbejdet i det nationale markedsføringskonsortium, Healthcare Denmark, bl.a. i forbindelse med regeringens kommende Vækstplan for Life Science.

3. Teknologipagt, digitalisering og design:

Allerede i dag er efterspørgslen på tekniske og naturvidenskabelige kompetencer stor blandt virksomhederne i Region Syddanmark. Parterne vil drøfte, hvordan Syddansk Vækstforum kan indgå i en teknologipagt. Parterne vil drøfte udvikling og implementering af relevante forslag i regeringens strategi for Danmarks digitale vækst og Region Syddanmarks vækst- og udviklingsstrategi med fokus på robotteknologi, automatisering og digitalisering. Desuden vil parterne arbejde for at indgå et samarbejde om digitalisering via design. De vestdanske vækstfora igangsætter et analysearbejde om rammevilkår og vækstpotentialer i den digitale omstilling for produktionserhvervene, så erhvervsfremmeindsatsen kan tilpasses virksomhedernes behov. Staten vil følge arbejdet, og drøfte opfølgningen på analysen.

Vækstpartnerskabsaftalen gælder frem til 30. juni 2018.

Branchen for grønne teknologier er en stærk vækstmotor for den danske økonomi. Det er Vestdanmark, der trækker den grønne produktion: syv af ti ansatte er ansat i job vest for Storebælt og målt på omsætning er den vstdanske andel 87 %. Energiteknologi er derfor et fælles indsatsområde i Vestdansk Erhvervssamarbejde.

Virksomheder indenfor energieffektive teknologier beskæftiger mere end 46.000 personer, har en omsætning på 75 mia. kr. og eksporterer for 34 mia. kr. årligt. Det globale marked for energieffektive teknologier forventes at vokse markant og potentialerne for stigende produktion og eksport er derfor store. 80 pct. af virksomhederne forventer øget omsætning de næste 2-3 år, og 58 pct. forventer flere ansatte¹.

Virksomhederne i Syddanmark står centralt i den danske styrkeposition for energieffektive teknologier med en stærk erhvervsspecialisering indenfor området og med mange eksportintensive og globalt markedsførende virksomheder. Virksomhedskoncentrationen er særligt stor omkring Sønderborg. Væksten udfordres dog af, at godt 40 % af virksomhederne oplever udfordringer med at finde kvalificeret arbejdskraft.

Syddansk Vækstforum har siden 2009 investeret og igangsat en lang række initiativer, som understøtter den danske styrkeposition på området og regeringens mål om, at Danmark fortsat ligger i top på udviklingen og kommercialiseringen af ny energiteknologi og udnytte de muligheder, som digitalisering medfører.

Hvis vækstpotentialet skal indfries, kræver det et stærkt og løsningsorienteret samarbejde mellem forskning, uddannelse, offentlige myndigheder, virksomheder mv. Virksomheder og offentlige aktører er derfor gået sammen i et partnerskab for at etablere Center for Industriel Elektronik, CIE. Centret skal sikre kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne og styrke deres adgang til forsknings- og innovationssamarbejder. Det skal i europæisk sammenhæng være helt unikt og omfatte ny uddannelse inden for elektronik, øget anvendt forskning, laboratoriefaciliteter af høj international standard og et stærkt innovationsmiljø drevet af bl.a. klyngesamarbejdet, CLEAN.

Der er behov for prækvalifikation af ny uddannelse, og at undervisningen foregår på engelsk. En del af de studerende kommer naturligt fra Tyskland, og som færdige kandidater vil de bidrage med væsentlig værdi til området. Der har gennem mange år været et tæt og godt samarbejde mellem de syddanske og nordtyske universiteter og virksomheder. Det er ambitionen, at også dette samarbejde skal styrkes gennem CIE.

De 6 regionale investorer er virksomhederne Danfoss A/S og Linak A/S, Bitten og Mads Clausen Fonden, Syddansk Universitet, Sønderborg Kommune og Syddansk Vækstforum, der hver bidrager direkte og ligeligt til etableringen af centret, der har et budget på ca. 450 mio.kr (inkl. 24 mio. kr. EU-midler).

Parternes samarbejde

- Parterne er enige om behovet for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft og til forsknings- og innovationssamarbejder indenfor industriel elektronik. Parterne vil derfor gå i dialog om, hvordan man konkret kan bakke op om etableringen af CIE.
- Parterne vil undersøge, hvordan man kan mindske de barrierer, der er ved at drive en decentral campus og tiltrække et tilstrækkeligt antal studerende, der kan sikre en økonomisk bæredygtig uddannelse. Der er desuden behov for prækvalificering af ny uddannelse. Der er særlige betingelser for at drive campus i grænseregionen, hvor en del af de studerende naturligt kommer fra både Danmark og Tyskland. Parterne vil derfor indgå i en dialog om proces for prækvalificering af ny uddannelse på CIE.
- Parterne vil gå i dialog om etablering af state-of-the art laboratoriefaciliteter i samspil med f. eks. Green Power Electronics Test Lab.

¹ Kilde: <http://detgodeliv.regionsyddanmark.dk/publikation/energieffektive-teknologier/>

- Universitets- og videninstitutioner arbejder desuden på at etablere grænseoverskridende uddannelse. Staten og regionen vil fortsat deltage i taskforcen for dette arbejde og bidrage aktivt til at fjerne evt. barrierer.

Sundheds- og velfærdsteknologi

Life science har stor betydning for den danske samfundsøkonomi i forhold til beskæftigelse, omsætning og eksport. Life Science består af flere forskellige brancher, herunder biotek- og farmavirksomheder, som tegner sig for en stor del af økonomien og væksten på området, men også virksomheder inden for medico-, sundheds- og velfærdsteknologi.

For medicovirksomheder er mulighederne for samarbejde med den offentlige sundhedssektor om udvikling og videreudvikling af nye løsninger helt central. Det har regeringens vækstteam for life science blandt andet påpeget. Det samme gælder for virksomheder inden for velfærdsteknologi, som er karakteriseret ved mindre virksomheder, der også har behov for samarbejde med den offentlige sundheds- og velfærdssektor om udvikling og test.

Eftersynet af erhvervsfremmeindsatsen og regeringens vækstteam for life science påpegede, at erhvervsfremmen indenfor life science-området er præget af overlappende ydelser og uklare snitflader. Blandt andet derfor har regeringen nedsat Forenklingsudvalget for Erhvervsfremme som primo 2018 skal fremlægge forslag, der løfter regeringens ambition for en mere enkel og effektiv erhvervsfremmeindsats, der tager udgangspunkt i virksomhedernes behov.

Syddansk Vækstforum har sammen med private og offentligere partnere igangsat og understøttet en række initiativer, som adresserer behovene blandt virksomheder inden for medico-, sundheds- og velfærdsteknologi, herunder den nationale erhvervsklynge Welfare Tech samt det nationale markedsføringskonsortium, Healthcare Denmark. Dertil kommer et nationalt elitetræningscenter for sundheds- og velfærdsteknologi i regi af Scale Up Denmark. Desuden er der i Syddanmark opbygget et stærkt test- og innovationsmiljø, som er nationalt tilgængeligt og specifikt adresserer behov for udvikling og test af løsninger i samarbejde mellem den offentlige sektor og virksomheder indenfor medico-, sundheds- og velfærdsteknologi.

Der er indgået forpligtende aftaler mellem de tre vstdanske vækstfora om en forenkling og konsolidering af klyngeindsatsen inden for sundheds- og velfærdsteknologi, så det bliver nemt og enkelt for virksomhederne at finde vej til det rette tilbud uanset geografisk beliggenhed. De vstdanske vækstfora har aftalt kun at finansiere én landsdækkende klyngeorganisation indenfor hver styrkeposition. Den landsdækkende klyngeorganisation kan omfatte lokale og regionale hubs, der sikrer en let adgang til relevante initiativer for virksomhederne. Endvidere er det aftalt, at regionale klyngeinitiativer skal samordnes med nationale innovationsnetværk, samt at organiseringen skal være virksomhedsdrevet, så tilbuddene afspejler virksomhedernes efterspørgsel og behov. Der pågår således en dialog mellem Welfare Tech og de øvrige klyngeorganisationer inden for medico-, sundheds- og velfærdsteknologi (se bilag 2) om konsolidering og samordning af klyngeindsatsen.

Paternes samarbejde

- Parterne er enige om behovet for en enklere og mere effektiv klynge- og innovationsindsats med udgangspunkt i virksomhedernes behov og de enkelte indsatsers kvalitet.
- Syddansk Vækstforum vil i tværregionalt samarbejde arbejde for at effektivisere og forenkle klynge- og innovationsindsatsen indenfor sundheds- og velfærdsteknologi. Syddansk Vækstforum vil lægge vægt på adgang for virksomheder fra hele Danmark og en reel forenkling med afsæt i de eksisterende styrkepositioner og udviklingsmiljøer.

- Parterne vil drøfte arbejdet i det nationale markedsføringskonsortium, Healthcare Denmark, bl.a. i forbindelse med regeringens kommende Vækstplan for Life Science.

Teknologipagt, digitalisering og design – Kompetencer til fremtidens digitale og teknologiske erhvervsliv i Region Syddanmark

Danmark har brug for, at virksomhederne har adgang til kompetencer til fremtidens digitale og teknologiske udvikling. Der er behov for at sætte mere fokus på STEM-kompetencer (Science, Technology inkl. IT, Engineering og Math), så erhvervslivets konkurrenceevne og den digitale omstilling styrkes til gavn for Danmarks fortsatte vækst og velstand. Blandt andet peger Danmarks Vækstråds rapport om kvalificeret arbejdskraft på, at der ventes at mangle ca. 85.000 faglærte i 2025, heraf mange på det tekniske område. På områder med danske styrkepositioner, såsom energieffektive teknologier, offshoreenergi og robotteknologi oplever virksomhederne i Region Syddanmark aktuelt udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft med STEM-kompetencer. Det gælder både på faglært og højtuddannet niveau.

Regeringen forbereder en Teknologipagt om fremtidens kompetencer på baggrund af anbefaling fra bl.a. Danmarks Vækstråd og Digitalt Vækstpanel. Med en teknologipagt vil regeringen understøtte frivillige samarbejder mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner, organisationer samt offentlige aktører om at fremme, at flere opnår kompetencer inden for STEM. Det vil også understøtte erhvervsudviklingen i Region Syddanmark, ligesom Region Syddanmark og Syddansk Vækstforum har en række initiativer, der kan være relevante at udbrede gennem en teknologipagt. Regeringen har i pagten et særligt fokus på virksomhedsinddragelse i indsatserne.

Syddansk Vækstforum har allerede igangsat en række initiativer med fokus på digitalisering af virksomheder. Robotteknologi og automatisering er en vigtig og hastigt voksende styrkeposition i Region Syddanmark, og Syddansk Vækstforum har siden 2007 bidraget til udviklingen af den robotteknologiske styrkeposition. Senest har Syddansk Vækstforum afdækket virksomhedernes behov og igangsat en indsats vedr. "Industri 4.0 – digital omstilling, data og intelligent produktion" samt investeret i et elitetræningscenter inden for robotteknologi i regi af Scale Up Denmark. Dermed understøtter Syddansk Vækstforum regeringens indsats for at bringe Danmark i front, når det kommer til nye teknologiske muligheder.

Virksomhedernes digitale omstilling fremmes yderligere gennem regeringens og Syddansk Vækstforums designindsats. Design kan anvendes til at omsætte ny teknologi effektivt til nye produkter, services og digitale forretningsmodeller og dermed skabe ny vækst. Syddanmark har stærke forsknings- og uddannelseskompetencer inden for design ved Designskolen Kolding og ved Syddansk Universitet, samt gode erfaringer med at udbrede design til SMV'er via Design2Innovate og Scale Up Denmark. Dansk Design Center har med metoden *designsprints*, givet virksomheder input til at omsætte nye teknologier til forretningsudvikling ved at matche virksomheder med designere. Gennem samarbejde mellem Dansk Design Center og Design2Innovate kan der bygges videre på erfaringerne, og SMV'ernes digitaliseringsgrad kan styrkes via anvendelse af designsprints. Et vigtigt element vil være at videreudvikle designsprints og forberede SMV'er til arbejdet med digitalisering og design, så de får tilført de rette kompetencer og får størst mulig udbytte af indsatsen.

Parternes samarbejde

- Parterne vil samarbejde om, hvordan en teknologipagt kan understøtte væksten i Region Syddanmark. Det skal i efteråret 2017 drøftes, hvordan Syddansk Vækstforum kan indgå i en teknologipagt i samspil med øvrige regionale og lokale aktører, og hvordan der kan spilles ind med relevante initiativer til en teknologipagt.
- Parterne vil drøfte udvikling og implementering af relevante initiativer i regeringens strategi for Danmarks digitale vækst og initiativer i regi af Region Syddanmarks Vækst- og Udviklingsstrategi, herunder erfaringer fra den syddanske science-satsning og indsats for robotteknologi og automatisering.

- Parterne søger hver især at tilvejebringe op til 5 mio.kr. årligt i 2018-2020, i alt 30 mio.kr. til videreudvikling og udbredelse af designsprint i 100 SMV'er, hvor virksomheder matches med designere. Programmet vil involvere virksomheder i hele Danmark i et partnerskab mellem Dansk Design Center og Design2Innovate.

Bilag – Baggrund om en teknologipagt

Den teknologiske udvikling skaber nye muligheder for virksomhederne til at producere og skabe værdi på. For at fastholde og udvikle højproduktive og vellønnede job i Danmark er det vigtigt, at virksomhederne har adgang til de kompetencer, som de efterspørger, og som er afgørende for at udnytte nye teknologier til at skabe ny innovation og nye forretningsmodeller.

Virksomhederne efterspørger i stigende grad medarbejdere, der kan anvende og implementere ny teknologi og flere med speciale inden for STEM (Science, Technology, Engineering og Mathematics) med kreative evner til at udvikle, designe og bruge nye teknologiske og digitale redskaber, jf. Danmarks Vækstråds rapport om kvalificeret arbejdskraft.

Formålet med en teknologipagt

En teknologipagt er et samarbejde mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner og offentlige aktører om at fremme interessen for teknologi blandt børn og unge mhp. at øge udbuddet af STEM-kompetencer på arbejdsmarkedet for dække erhvervslivets behov.

En Teknologipagt skal sætte en strategisk retning for at styrke indsatsen. Samarbejdet kan tage afsæt i eksisterende indsatser, der kan give inspiration på tværs af landet. Det kan fx ske gennem kampanjer rettet mod unges uddannelsesvalg, ved brug af rollemodeller for at vise uddannelsernes jobmuligheder, ved introduktion af virksomhedernes teknologi i undervisningen, ved konkurrencer indenfor teknologi, IT og naturvidenskab, eller lokale partnerskaber for at opkvalificere arbejdskraften til konkrete behov.

Teknologipagt i Nederlandene

Arbejdet med at etablere en teknologipagt er inspireret af Nederlandene, hvor regeringen i 2013 indgik en Teknologipagt (Nationaal Techniepact 2020). Den nederlandske pagt har bl.a. sat som mål at "4 ud af 10" skal vælge STEM-studieretninger. Til sammenligning vælger 2 ud af 10 i Danmark en videregående uddannelse inden for STEM.

I pagten er formuleret tre overordnede indsatsområder:

- *Vælgte teknologi:* Bl.a. afsætter regeringen midler til opkvalificering af undervisere og erhvervslivet etablerer teknologiundervisningsportal.
- *Lære om teknologi:* Bl.a. oprettes en investeringsfond til offentlig-private uddannelsespartnerskaber, hvor regeringen, arbejdsgivere og regionerne hver især bidrager ligeligt og erhvervslivet vil stille medarbejdere til rådighed som oplægsholdere på uddannelsesinstitutionerne.
- *Arbejde med teknologi:* Bl.a. indsats for hurtigere ansættelse af dimittender og midler til opkvalificering.

Teknologipagten er blevet fornyet i 2016 med øget vægt på digitale teknologier og programmering.

I tillæg til en national Teknologipagt er der efterfølgende etableret regionale teknologipagter, hvor indsatserne tager udgangspunkt i regionernes erhvervsmæssige styrkepositioner. En national styregruppe understøttet af et sekretariat koordinerer og monitorerer implementeringen af teknologipagten. Derudover er der udpeget en ambassadør for teknologipagten, som bidrager til at promovere den.